

Täysistunto

Torstai 12.11.2020 klo 16.00—20.03

3. Lakialoite laiksi alkoholilain väliaikaisesta muuttamisesta

Lakialoite LA 14/2020 vp Jari Myllykoski vas ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 1 tunti. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

17.01 **Jari Myllykoski vas** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kirjoitin tiedotteeseeni, että ”pato murtuu”, eli nyt on se hetki, kun aloitetaan käsittelemään kansanedustajien tekemiä lakialoitteita. Hieman rohkenen kritisoida sitä tapaa, kun koronakriisin yhteydessä emme ottaneet eduskunnassa käsittelyyn niitä lakialoitteita, jotka liittyivät koronakriisiin ja niihin toimenpiteisiin, joilla voitaisiin... [Hälinää]

Puhemies Anu Vehviläinen: Anteeksi, puhuja. — Toivon, että pienet muut kokoukset käydään salin ulkopuolella. — Puhuja jatkaa.

Kiitos. — Eli meidän olisi kyllä pitänyt kyetä kriisistä... Toki valmiuslain aikana säädetään poikkeustilanteessa lainsäädäntöä, josta pitää ensisijaisesti huolehtia, mutta olen siitä pahoillani, että nyt me käsittelemme sellaista lakialoitetta, jonka voimassaolo päättyisi ensi kuun lopussa. Silti jaksan uskoa, että jos eduskunta haluaa ottaa kantaa ja esittää ajatuksia siihen suuntaan, kuten täällä ollaan jo joitakin lakeja säädetty koronan takia jatkumaan edelleen puoli vuotta eteenpäin, niin tässä olisi yksi sellainen mahdollisuus.

Korona ei ole hellittänyt pienpanimoiden tuskaa. Meidän pitää muistaa, että pienpanimot tuottavat alkoholituotteita noin 3,5 prosenttia tämän maan alkoholista, mutta ne työllistävät kuitenkin 10 prosenttia alan työntekijöistä Suomessa. Se hyötysuhde tulee sitä kautta, että me olemme säätäneet EU:n mahdollisuuksien mukaan alempia verokantoja niiden litramäärien mukaan, mitä pienpanimot tuottavat.

Kysymys tässä kohtaa oli ensisijaisesti siitä, että olisimme tuoneet — ja haluamme tuoda — kustannustehokkaan tavan, että pienpanimoiden etämyyntioikeus väliaikaisesti voitaisiin mahdollistaa. Tämä olisi erityisen hyvä menettely siltä osin, että pienpanimoilla on jo hyvin pitkälle kehitelty suunnitelma, jossa pystytään kotiin kuljettaminen järjestämään siten, että tulee ne määritykset tehtyä, mitä alkoholin myynnissä pitää olla: henkilön tunnistaminen ja henkilön kunnon tarkastaminen luovutuksen yhteydessä. Eli kone on kunnossa, tarvitaan vain tahtotilaa, jotta voimme viedä tätä asiaa eteenpäin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2020 vp

Minä olen ilahtunut siitä, että tähän lakialoitteeseen tuli yli 100 nimeä. Se osoittaa eduskunnan tahtotilaa siinä mielessä, että ymmärretään näitten pienpanimoiden merkitys. Pienpanimot eivät ole pelkästään alueellinen alkoholin tuotantopiste, vaan ne liittyvät osaltaan matkailurakenteeseen ja tuovat niille paikkakunnille myös potentiaalisia matkailuyrittäjiä, ja onhan tämä ollut piristävä tilanne, kun on luotu omia kansallisia oluita tähän maahan niille ihmisille, jotka niin sanotusti pitävät oluesta, eikä pienpanimoille ole sen alkoholittoman oluenkaan tekeminen ollenkaan vierasta. Tiedämme jo tälläkin hetkellä, että erittäin menestyneitä alkoholittomia oluita tässä maassa tehdään.

On erityisen tärkeätä, että me keskustelemme tästä tänään, ja varmasti tulemme keskustelemaan siitä, miksi tämä tilanne on tällainen. Onhan hieman kummallista, että eurooppalainen panimotuottaja, alkoholin valmistaja, voi myydä etämyyntinä suomalaisille tuotteitaan. Suomalainen tuottaja voi myydä etämyynnissä ulkomaille omia tuotteitaan, kun vain ne järjestelyt toimivat niin, että on oma agentuuri maassa ja nämä verot maksetaan. Mutta suomalainen tuottaja ei voi myydä suomalaiselle. Jossain on varmasti vähän tarkastelun paikkaa.

Emme ole tässä liberalisoimassa alkoholin myyntiä, ja omalta osaltani nimenomaan ensimmäinen askel oli se, että tuotaisiin se mahdollisuus näille taloudellisesti merkittävästi kärsiville osapuolille, joidenka jo viime kesän myynti pieneni — ja oletettavasti pienenee vielä seuraavankin kesän tapahtumien järjestämisen muodossa.

Päivittäistavarakauppa on osin erinomaisestikin ottanut pienpanimoiden tuotteita omille hyllyilleen ja sitä kautta mahdollistanut myös pienpanimoille myyntikanavan, mutta sitten on niitä pieniä panimoita eli käsityöläispanimoita, joilla ei tavallaan ole tuotantokapasiteetin kautta mahdollisuutta olla kaupan hyllyissä markkinoimassa tuotteita, ja silloin tällainen hyvin hallittu etämyyntioikeus olisi erinomainen asia näille pienen pienille panimoille.

Olen vakuuttunut siitä, että tämä keskustelu ei lopu tähän. Meillä on mahdollisuus todellakin ajatella asiaa niin, että koronavirusi ei vielä ensi kesään mennessä ole siinä mallissa, etteikö tällä esityksellä olisi taloudellisia vaikutuksia pienpanimoille. Ilman, että tarvitsisi tukea yrityksiä, me voisimme edesauttaa näiden pienpanimoitten mahdollisuuksia menestystä. Siellä odottaa tälläkin hetkellä joukko investointeja. Tässä tilanteessa se on tietysti vaikeaa, mutta jos me mahdollistaisimme sen, että tämä etämyyntioikeus tulisi, niin uskon, että meille syntyisi lisää työpaikkoja ja hyvää olutkulttuuria tähän maahan. — Kiitos.

17.09 Joonas Könttä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Suomalaista yrittäjyyttä, työtä ja paikallisuutta vahvistava edustaja Myllykosken lakialoite mahdollistaisi pienpanimoille väliaikaisen etämyyntioikeuden. Kuten äsken kuulin, on lakialoitteen käsittely viivästynyt ja osin jo myöhässä. Mutta kysymys on periaatteesta ja siitä, mikä olisi oikein. Kysymys on myös nykytilanteen pidempiaikaisesta korjaamisesta.

Kuten Myllykoski sanoi, aloite on saanut eduskunnan enemmistön kannatuksen yli puoluerajojen. Nykytilanteemme on paitsi vanhanaikainen ja epäoikeudenmukainen myös täysin järjetön. Suomessa ulkomaisten oluiden ja alkoholien verkkokauppatilausten suosio kasvaa, mutta suomalaisille pienpanimoille vastaavanlainen verkkokauppamyynti on kiellettyä. Jokainen suomalainen pystyy tilaamaan verot maksaen internetistä kotiovelleen olutta, viiniä ja vahvempiakin juomia mutta ei Suomesta. Melkoisena sääntelyn ja hollouksen riemuvoittona voi pitää sitä, että kotiseudun pienpanimosta oluita — siis suoma-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2020 vp

laisia, Suomessa tehtyjä juomia — voi tilata kotiovelle, kunhan juomat on ensin rahdattu rekoilla ja laivoilla ulos Suomesta ulkomaille. Tässä asiassa ei voita arkijärki, ei kohtuus, ei ilmasto, eivät suomalaiset ohrapellet ja suomalainen viljelijä, ei kotimainen osaaminen eivätkä etenkin paikallista työtä ja laadukasta tuotetta Suomeen tekevät yrittäjät.

Vaikka suomalainen haluaisi tukea paikallista, kotimaista pienpanimoa, voivat ulkomaiset tuotteet tulla valikoiduiksi, kun ostotapahtuma toteutetaan joka tapauksessa ulkomaiden kautta. Pienpanimo-olutta Jyväskylän Palokasta ei kotiinsa voi tilata, mutta saksalaista Baijerin olutta kyllä voi. Tämä asettaa kotimaiset paikalliset toimijat eriarvoiseen asemaan ulkomaisiin toimijoihin nähden, ja nykyinen malli suosii ulkomaalaista ja soimaa suomalaista.

Arvoisa puhemies! Nykyinen pienpanimoiden etämyyntikielto aiheuttaa sen, että EU:n sisällä pelisäännöt eivät ole samat kaikille. Tavaroiden ja palveluiden vapaa liikkuvuus näyttää tarkoittavan sitä, että oman maamme pienpanimot jäävät muiden maiden tuottajien jalkoihin, ja syy on yksinomaan meidän kankean ja vanhanaikaisen lainsäädäntöemme. Mielestäni meidän on otettava Suomessa määrätietoisesti askelia kohti kohtuullisuutta ja korostettava eurooppalaista alkoholikulttuuria. Pienpanimoiden etämyyntiluvan salliminen olisi askel tätä tavoitetta kohti samalla tukien paikallista työtä, yrittäjyyttä ja pienpanimokulttuuria.

Arvoisa rouva puhemies! Korona-aika on kohdellut myös pienpanimoita kohtuuttomasti. Pienille yrittäjille omien tuotteiden saaminen kauppoihin myyntiin on ollut haastavaa, mutta monissa ravintoloissa tuotteita on saanut esille. Baarien ja pubien sulkeminen on ajanut ravintolayrittäjien lisäksi ruoka- ja juomatuotteiden välittäjät ja tuottajat ahtaalle.

Nyt onkin korkea aika saattaa kotimaiset toimijat ulkomaisten rinnalle tasavertaiseen asemaan tässä etämyyntiasianssa ja mahdollistaa se, että pienpanimoille annetaan oikeus myydä omia tuotteitaan kuluttajille verkkokauppansa kautta kotiin kuljetettuina. Etämyyntin salliminen edistäisi myös sitä, että suomalaisten pienpanimotuotteiden vienti ja alan kilpailutilanne niin Suomessa kuin Euroopassa tasoittuisi. Peräänkuulutankin paikallisuutta, kohtuullisuutta, oikeudenmukaisuutta ja vanhaa kunnon maalaisjärkeä tämän esityksen käsittelyyn mutta myös koko suomalaisen alkoholipolitiikan liberalisoinnin toimeenpäämiseen, jonka aika on nyt.

17.13 Jaana Pelkonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin kiitos edustaja Myllykoskelle loistavasta aloitteesta. Hänen puheenvuorossaan ja äskeisessä puheenvuorossa tätä aihepiiriä jo hyvin kattavasti avattiin ja kuvattiin.

Itse tekisin aloitteessa ehdotetusta järjestelystä väliaikaisen sijaan pysyvän järjestelyn, ja nyt kun alkoholista ylipäättään puhumme, niin olisi korkea aika Suomessa myös laajentaa ulosmyyntiä viineihin saakka. Tätä ajatusta on vuosien varrella paljon puhuttu, ja ajatus on saanut myös laajaa kannatusta suomalaisten keskuudessa.

Kokoomushan ehdotti jo keväällä, että ravintolat ja panimot saisivat oikeuden laajempaan ulosmyyntiin sekä myös kotiin toimituksiin. Pitkittyvät koronarajoitukset ovat valitettavasti armoton isku näille aloille, ja yrittäjien epätoivo vain kasvaa. Tilannetta helpottamaan olemme kokoomuksessa ehdottaneet myöskin anniskelun arvonnäköveron alentamista. Nämä toimet eivät tietenkään, luonnollisesti, ymmärrämme kaikki, ratkaise koko tilannetta, mutta monelle ravintolalle ja panimolle näistä olisi valtavan suuri apu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2020 vp

17.15 Ari Koponen ps: Puhemies! Olen allekirjoittanut tämän edustaja Myllykosken aloitteen jo keväällä muiden yli sadan edustajan tapaan ja kannatan sitä toki yhä, vaikka toivoin, että tämä olisi käsitelty toukokuussa kiireellisenä koronatukitoimenpiteenä.

Aloitteessa esitetty väliaikainen etämyynnin salliminen olisi loistava tilaisuus testata, tutkia ja tehdä vaikutusarviointia ja todella nähdä, miten etämyynnin salliminen vaikuttaa suomalaisten alkoholinkulutukseen ja tottumuksiin. Koska muualta Euroopasta etämyynti Suomeen on jo sallittua, verkkokaupan suosion yhä lisääntyessä sekä kansallisen alkoholiverotuksemme noustessa äärimmäisyyksiin olisi tärkeää antaa suomalaisille pienpanimoille edes hetkeksi tasapäiset mahdollisuudet koronakriisistä selviytymiseen eurooppalaisiin kilpailukumppaneihinsa verrattuna ja saada samalla tutkittua tietoa kokeilusta.

Tässä myös nähdään isossa kuvassa yksi Suomen iso ongelma, ja se on omista yrityksistä ja työpaikoista huolta pitäminen. Me emme osaa täällä valitettavasti vetää yhtään kohtiin, niin kuin muut maat tekevät.

17.16 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Koronakriisi on iskenyt äärimmäisen pahasti matkailu- ja ravintola-alaan. Ihmisten liikkumisen ja kulutuksen vähentyminen ovat vaikuttaneet välittömästi myös pienpanimoiden liikevaihtoon. Ravintoloiden pienentyneet tilaukset ja vallitseva alkoholipolitiikka rajoittavat pienpanimoiden selviytymistä. Osa pienpanimoista on innovatiivisesti pyrkinyt keksimään uusia tapoja lisätä myyntiään näinä poikkeusaikoina. Etämaistelut, myymäläautot, drive-in-palvelut ja käsidesin valmistus ovat muutamia esimerkkejä pakottavan tilanteen synnyttämästä luovuudesta.

Innovatiiviset kokeilut eivät kuitenkaan voi täysin paikata ravintoloiden sisäänostojä, sillä ravintolat ovat suurelle osalle pienpanimoista tärkeä yksittäinen myyntikanava. Lainsäätäjän yksi konkreettinen ja varsin nopea, vaikkakin ehkä lyhytaikainen keino panimoalan ahdingon helpottamiseksi olisikin edustaja Myllykosken lakialoitteen hyväksyminen. Se mahdollistaisi edes väliaikaisesti enintään 5,5 prosenttia alkoholia sisältävien alkoholijuomien etämyyntioikeuden myöntämisen niille pienpanimoille, joilla on alkoholijuomien vähittäismyyntilupa. Lisäksi käsityöläisöluiden vähittäismyyntiluvan haltijoille annettaisiin oikeus itse valmistamiensa käsityöläisöluiden etämyyntiin.

Arvoisa puhemies! Pienpanimoiden merkitys suomalaiselle ravintolakulttuurille on ollut poikkeuksellisen suuri. Pienpanimot ovat osaltaan olleet edistämässä suomalaista juoma- ja olutkulttuuria suurkulutuksesta kohti maistelukulttuuria. Pienemmät panimot ovat myös pystyneet panostamaan raaka-aineiden laatuun. Suomalaiset ovat myös valmiita maksamaan laadukkaasta kotimaisesta oluesta. Vaikka tilastojen mukaan alkoholin kokonaiskulutus on laskenut, ovat kuluttajat viime vuosina ostaneet yhä enemmän pienpanimo- ja artesaanioluita.

Ei ole kestävää eikä yleisen oikeustajun mukaista, ei millään tapaa järkevää, että voimassa oleva lainsäädäntö mahdollistaa kyllä alkoholin ja oluiden tilaamisen ulkomaisilta toimijoilta mutta kotimaisilla pienpanimoilla ei ole mahdollisuutta etämyyntiin. Tilanne on kestävätkön suomalaisille panimoille. Valtiolta jää myös saamatta miljoonien suuruiset alkoholijuomaverot ulkomaisten tilausten vuoksi. Pienpanimoiden kasvava ahdinko vaarantaa myös lukuisat työpaikat niin välillisesti kuin välittömästi. Toisaalta menestys toisi myös uutta työtä.

Kannatan lämpimästi edustaja Myllykosken lakialoitetta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2020 vp

17.19 Matias Marttinen kok: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Myllykosken ja yhteensä 110 kansanedustajan allekirjoittamassa lakialoitteessa esitetään, että pienpanimoille sallitaan omien tuotteidensa etämyynti määräaikaisesti koronakriisin vuoksi. Haluan kiittää lämpimästi satakuntalaista erinomaista kollegaani edustaja Myllykoskea ja aivan jokaista kansanedustajaa, jotka ovat yhteistyössä tämän järkevämmän alkoholipolitiikan ja näiden hienojen suomalaisten pienpanimoiden puolella.

Arvoisa puhemies! Tämä lakialoite on järkevä muutos alkoholipolitiikkaamme, joka on ennen kaikkea byrokraattinen ja vanhanaikainen ja ohjaa suomalaisia hankkimaan omat tuotteensa rajojemme ulkopuolelta. Nykytilanne on järjetön. Suomalainen voi tilata alkoholia kotiovelleen ulkomaisesta nettikaupasta. Suomalainen voi siis hankkia viinit Italiasta ja oluet Saksasta, mutta hän ei voi tilata kotimaisen pienpanimon tuotteita suoraan kotiin, vaikkapa Satakunnasta Ruosniemen panimolta Porista tai Linden Brewerylta Raumalta. Lainsäädäntömme siis tukee sitä, että veroeurot ja työpaikat valuvat pois Suomesta. Samalla suomalaiset pienpanimot ja koko panimoala ovat häviäjän osassa, ja tässähän ei ole, arvoisa puhemies, mitään järkeä.

Näen niin, että tämä lakialoite olisi erinomainen ensimmäinen askel siinä, miten Suomessa siirryttäisiin kohti eurooppalaisempaa alkoholipolitiikkaa. Siihen pitäisi kuulua ensinnäkin se, että tämä etämyynti tehtäisiin siis pysyvästi lainsäädäntöön, kuten edustaja Pelkonen täällä toi erinomaisesti esille. Siihen kuuluu myös se, että viinien vahvuisten alkoholituotteiden myynti vapautettaisiin myös tuonne päivittäistavarakauppaan ja että se sallittaisiin ravintoloille. Ja se tarkoittaa myös sitä, että meidän pitäisi myös veropolitiikalla kannustaa ja ohjata sitä kulutusta entistä enemmän valvottuihin olosuhteisiin ravintoloihin ja että myös sitä kautta voisimme tukea tätä alan työllisyyden kehitystä ja yrittäjyyttä.

Nyt, arvoisa puhemies, kysymys kuuluu — ja oikeastaan tämä kysymys lähtee tästä suoraan ministeri Kiurulle, joka vastaa meillä alkoholipolitiikasta: haluaako ministeri Kiuru tukea sellaista järjetöntä, byrokraattista alkoholipolitiikkaa, joka siis nimenomaan kannustaa kuluttajia hankkimaan ja tilaamaan tuotteita ulkomailta, jolloin samalla verotulot ja työpaikat valuvat maamme ulkopuolelle, vai onko ministeri Kiuru valmis tukemaan järkevää, fiksua alkoholipolitiikkaa, joka tukee tätä alan kehitystä ja sitä, että nämä pienpanimot — ja ylipäänsä alkoholiala Suomessa — kasvavat ja kehittyvät hyvin? Pallo on nyt ministeri Kiurulla, ja odotan, että hän tuo viipymättä pysyvät esitykset eduskunnan käsitteilyyn.

17.22 Ville Kaunisto kok: Arvoisa rouva puhemies! Kiertelimme viime kesänä perheen kanssa omaa vaalipiiriäni Kaakkois-Suomea. Otimme yhdeksi matkan sivuvivahteeksi kierrellä alueen pienpanimoissa. Itse en ole suuri oluen juoja, mutta rohkean oman intohimon edessä itsensä likoon laittamisen ystävä minä olen, ja sitä juuri näin noissa pienpanimoissa: aitoa yrittäjyyttä, jossa toimitaan sydän edellä työtunneista välittämättä. Minusta ei kesällä tullut vielääkään suuri oluen ystävä, mutta pienpanimoiden ystävä minusta tuli.

Kuten edustaja Myllykosken aloite kertoi, Suomessa toimii yli sata pienpanimoa, joista iso osa on aloittanut toimintansa vasta viime vuosina. Usean pienpanimon kulurakenne on vielä verrattain raskas, ja moni on erityisen haavoittuvainen koronavirusepidemiasta seuranneelle myynnin loppumiselle. Suuri uhka on, että monet näistä hienoista pienpanimoista joutuvat lopettamaan nyt toimintansa. Tämä saattaisi olla tuhoisaa orastavalle pienpanimoteollisuudelle. Samalla useat yrittäjät menettäisivät elinkeinonsa ja työntekijät menettäisivät työpaikkansa. Uskon myös, että positiivinen olutkulttuuri, vastuullinen yhden kah-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2020 vp

den erikoisen ja paikallisen oluen juominen pitkän työviikon jälkeen, kärsisi. Matka kohti vastuullista alkoholikulttuuria Suomessa saattaisi saada mutkia matkaan.

Mielestäni edustaja Myllykosken lakialoitteen tavoite mahdollistaa pienpanimoille etämyyntioikeus on vain ja ainoastaan kohtuullinen, mutta siitä huolimatta siitä voisi myös tehdä pysyvän. Alkoholijuomien etämyynti suomalaisille asiakkaille on mahdollista muualla Euroopassa toimiville myyjille, miksi ei siis myös näille hienoille suomalaisyrityksille? Mielestäni suomalaiset ansaitsevat kuulla joka ikisen kansanedustajan äänen tässä asiassa, ja toivon todella, että jos emme pääse yhteisymmärrykseen, niin asiasta tässä salissa äänestetään. Vähemmän byrokratiaa ja enemmän elämää! — Kiitos.

17.24 Rami Lehto ps: Arvoisa rouva puhemies! Kiitos edustaja Myllykoskelle tästä aloitteesta. Tämä nostaa hienosti esille meidän pienpanimokulttuuria, mikä on kasvamassa Suomessa, ja ottaa esille hyvin sen, mitkä vaikeudet heillä on kumminkin toimia tällä hetkellä maassamme.

Meillä paljon nykypäivänä tulee paahtimoita, jotka paahtavat eri kahvilaatuja pavuista ja näin, ja sen yhteydessä on kuppiloita. Samalla meille on tulossa myös pienpanimoita, joissa on pieni kuppila ja myymälä siinä panimon yhteydessä. Tällaista kulttuuria tulee, kun monet kaveriporukat ovat keskenään harrastelleet oluen panemista ja nyt he ovat sitten laittaneet voimavaransa kimppaan ja tekevät tällaisia pieniä panimoita, mitkä voivat myös kasvaa suuremmiksi. Heitä pitäisi tukea, tällä on työllistävä vaikutus. Siihen useasti käytetään myös kotimaisia raaka-aineita ja kotimaista työvoimaa, ja sillä on iso työllistävä vaikutus.

Oluttahan ei nykyään enää kitata niin kuin ennen, humalahakuisesti, vaan halutaan nautiskella, maistella eri makuja, erilaatuisia oluita. Ne, jotka haluavat juoda kunnan humalan, useasti hakevat pakettiautoilla sitä suurpanimoitten olutta sitten Virosta tai tilaavat Euroopasta sitä kotiovelle, mikä on todella halpaa. Pienpanimoiden olut ei ole yleensä mitenkään edullista, niin että sitä ei kitata humalahakuisesti vaan nautitaan mauista. Useasti on puhuttu, että ruokaa nautitaan tietyn viinin kanssa, mutta nykyään useasti siinä olutpulloissa on suosituskina, minkä ruoan kanssa se käy, niin että voi sitten nauttia sitä olutta viinin sijaan.

Kannatan myös tätä, että se olisi pysyvä ratkaisu, että se etämyyntimahdollisuus tulisi pienpanimoille. Se kyllä työllistäisi tulevaisuudessa paljon ihmisiä, ja näistä pienistä voisi kasvaa sitten suurempiakin panimoita.

17.26 Joakim Strand r: Värderade talman, arvoisa puhemies! Kiitos kollega Myllykoskelle erinomaisista aloitteista ja hyvästä yhteistyöstä — tässä tulee lisää näitä aloitteita myöhemmin illalla.

Här har tagits upp många viktiga poänger — muun muassa työllisyyteen, paikallisesti — hur det påverkar regionalekonomin.

Tässä tuli myös hyvin esille, miten nämä pienpanimot liittyvät matkailun rakenteeseen.

Det ser vi också längs med kusten att det har en stor betydelse också för turismindustrin. Man kan bara nämna Bock's och Kvarken och Keppo och Jacobstads och många andra där längs med kusten.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2020 vp

On tietenkin outoa, että eurooppalainen voi myydä eurooppalaiselle ja suomalainen Eurooppaan, mutta suomalainen ei pysty toiselle suomalaiselle myymään.

Det att man inte på distans kan sälja inom landet är förstås galet, som många här redan har sagt. Ofta är det så att en litet liberalare politik kan leda till betydligt vettigare slutresultat.

Muistan hyvin viime kaudella, kun keskusteltiin täällä käytännössä siitä, tulevatko lonkerot kauppoihin vai ei. Äänestys taisi päättyä 98—94 tai jotain siihen suuntaan, ja lähes kaikki puolueet siinä hajosivat. Käytiin pitkä keskustelu, ja kun miettii niitä kuvia, mitä maalattiin, että suunnilleen koko maa lakkaa toimimasta, jos vaan tähän mennään, niin lopputulos taisi olla se, että kulutus laskee, jos muistan niitä ensimmäisiä tutkimuksia.

Om man tänker på alla de skräckscenarier som målades upp inför att den så kallade ”lonkerolagen” kom så visade sig resultatet vara det rakt motsatta, att konsumtionen gick ner. Det kan vara bra att komma ihåg. Jag hoppas att det här landet i något skede också är moget för att en finländare kan beställa helt normala produkter på distans från ett finländskt mindre bryggeri.

Toivon, että tämäkin maa pikkuhiljaa kypsyy siihen, että suomalainen voi suomalaiselta etänä tilata normaalit ruokajuomat. — Tack.

17.28 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies! Kansanedustaja Myllykosken lakialoitteen pääasiallisena tarkoituksena on siis, että säädettäisiin määräaikainen poikkeus suomalaisille panimoille, jotka saisivat myydä määrättyjä alkoholijuomia etämyyntiä käyttäen. Tässä etämyynissä alkoholijuomat luovutettaisiin asiakkaille vähittäismyyntipaikan ulkopuolella. Käytännössä siis asiakkaat tilaisivat netistä juomat ja ne toimitettaisiin heille.

Täällä salissa on hyvin kuvattu niitä kummallisuuksia, joita nykyiseen lainsäädäntöömme kuuluu, esimerkiksi sitä, että kotimaista olutta rehataan laivoilla ja rekoilla ulkomaille, jotta kotimaista tai ulkomaista olutta voisi netin kautta tilata kotiin.

Itselläni tämä kysymys ei ole oikeastaan millään tavalla alkoholipolitiikkaa. Tämä kysymys on huuto tolkkisuudelle ja alan reilulle kohtelulle. Haluan totta kai tukea paitsi suomalaista työtä, yrittäjyyttä ja maataloutta, myös oikeudenmukaisuutta, jossa tavoite on raikastaa jämähtänyttä lainsäädäntöä ja tuoda se todelliseen elämään kiinni.

Puhemies! Tuen Myllykosken aloitetta, koska siinä asuu järki ja kohtuus.

17.33 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Korona on aiheuttanut kaiken myllerryksen lisäksi pahoja vaikeuksia monille yrityksille eri toimialoilla. Yksi pahiten osumaa ottaneista on tapahtuma- ja ravintola-ala. Anniskeluravintoloiden ahdinko näkyy luonnollisesti voimakkaasti myös panimoiden myyntiluvuissa. Kesän tapahtumakausi jäi torsoksi, mikä osaltaan on laskenut alkoholijuomien myyntiä.

Koronaepidemian leviämistä hillitsevät rajoitukset ovat olleet myrkyä panimoalalle, ja juuri pienpanimot ovat erityisen haavoittuvassa tilanteessa myynnin romahtaessa. Pienpanimoiden määrä on kasvanut Suomessa tuntuvasti viime vuosien aikana, ja monia yrityksiä painavat mittavat toiminnan käynnistämiseen ja laajentamiseen liittyvät, usein lainarahalla tehdyt investoinnit. On kestäväntöntä, että potentiaaliset yritykset joutuvat lopetta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2020 vp

maan toimintansa tilapäisen poikkeustilanteen takia. Yritysten lakkauttamisuutiset ovat kuin märkä rätti päin kasvoja myös kortistoon joutuvien työntekijöiden näkökulmasta.

Arvoisa puhemies! Jos nyt ajatellaan tämän edustaja Myllykosken lakialoitteen vaikutuksia, niin minun on vaikea löytää syitä, miksei lakialoite olisi kannatettava. Kannatan sitä lämpimästi ja olen sen myös allekirjoittanut. Hyödyt ovat varsin ilmeiset. Hyvistä rokoteuutisista huolimatta korona tulee vaikuttamaan voimakkaasti vielä ainakin kuukausien ajan myös panimotuotteiden myyntiin. Pienpanimoja pitäisi ilman muuta tukea läpi kriisin ja mahdollistaa toiminnan jatkuvuus. Tämä lakialoitteessa esitetty tilapäinen etämyyntioikeus parantaisi merkittävästi pienpanimojen toimintaedellytyksiä vaikeuksien keskellä. — Tämä tuli nyt vähän myöhässä, mutta se ei ollut edustaja Myllykoskesta kiinni tietystikään. Ja tässä kohtaa sanon myös oman mielipiteeni, että kannattaisin, että tästä tulisi ihan pysyvä eikä väliaikainen myynti.

Haittoja vastuullisesta etämyynnistä ei mielestäni koidu ollenkaan. Tällä hetkellä suomalaiset voivat tilata alkoholituotteita etämyyntinä vaikkapa Belgian panimoilta, eli tässä ei sinänsä ole mitään uutta eikä mullistavaa. Se vain auttaisi kotimaisia toimijoita, ja onhan sanomattakin selvää, että myyty suomalaisen pienpanimon olutpullo kerryttää enemmän veroja Suomeen kuin ulkomailta tilattu. Minusta on hyvin ristiriitaista, jos voi tilata ulkomailta olutta mutta ei suomalaisilta pienpanimoilta. Siinä on suuri ristiriita, ja tämä tulisi muuttaa.

Vakka-Suomen pienpanimo joutui lopettamaan toimintansa viime keväänä. Se on todella valitettava asia — hienoja oluita. Onneksi Stadin Panimo on kuitenkin nyttemmin ostanut Vakka-Suomen Panimon ja toiminta tämän suhteen jatkuu, mutta tämä kertoo siitä, kuinka suurissa vaikeuksissa nämä pienet yritykset ovat kauttaaltaan.

Kiitos vielä edustaja Myllykoskelle hyvästä aloitteesta.

17.34 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! On asioita, joita kaikki kannattavat ja jotka eivät kuitenkaan etene, ja sitten on asioita, joita kukaan ei kannata ja jotka kuitenkin etenevät. [Pasi Kivisaari: Mikä se sellainen on?] Tässä on nyt kysymys vähän tämän tyyppisestä asiasta. Tuntuu, että Suomen eduskunnassa kaikki kannattavat, ehkä ministeri Kiurua lukuun ottamatta, tätä aloitetta, [Naurua] mutta ei tämä etene.

Tässä on kyse erinomaisesta edustaja Myllykosken lakialoitteesta, jonka on allekirjoittanut jo yli puolet eduskunnan kansanedustajista: 110 kansanedustajaa. Ja nyt kysymys kuuluu: kuka tätä Suomea oikein johtaa? Kuuluuko se valta kansan valitsemalle eduskunnalle, vai kuuluuko se yhdelle sosiaali- ja terveysministeriön virkamiehelle? Tästä tässä on kyse, ja nyt Suomen eduskunnan pitää näyttää, että hallituksen tulee nauttia eduskunnan luottamusta ja sitä kautta ministeriöt toimivat sen tahdon mukaisesti, mitä Suomen kansan valitsemat kansanedustajat osoittavat. Kansanedustaja Myllykoski on tehnyt lakialoitteen, jonka on siis yli 100 kansanedustajaa allekirjoittanut. Tällä lakialoitteella on Suomen eduskunnan enemmistön tuki. Nyt siis pitää kysyä, kuka tätä maata johtaa. Tälle aloitteelle ovat tukensa antaneet vihreät, sisäministeri Maria Ohisalo, myös keskustan entinen puheenjohtaja Katri Kulmuni, mutta yksi ministeri ei, ministeri Krista Kiuru, jonka vastuulla ovat alkoholiasiat ja joka näyttää jarrua vain painavan jälleen kerran.

Pienpanimoliiton hallituksen puheenjohtaja Mikko Mäkelä totesi: ”Koronan aikana ihmiset ovat tottuneet enemmän ostamaan verkosta, ja samaan aikaan ulkomaisten panimoiden etämyynti ja markkinointi Suomeen on lisääntynyt. Miksi etämyynti kielletään kotimaisilta toimijoilta, kun ulkomailta se sallitaan? Ongelma ja epätasa-arvo vain korostuu

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2020 vp

jatkossa.” Eli ulkomailta Suomeen voi tilata ihan mitä vain alkoholia ja se tulee omalle kotiovelle, mutta suomalaiselta pienpanimolta sitä ei voi tehdä.

Pienpanimoiden määrä on tuplaantunut viiden viime vuoden aikana, ja nykytilannetta kuvailee Mäkelä järjettömäksi: ”Suomalainen pienpanimo saisi etämyydä tuotteitaan ulkomaille, mutta ei Suomeen. Kenen mielestä tässä on järkeä?” Ainakin kansanedustajista enemmistö on sitä mieltä, että tämä asia tulee muuttaa, ja niin kuin hetki sitten täällä kollegat jo totesivat, niin äänestetään tästä sitten ja katsotaan, kenelle Suomessa valta kuuluu.

17.37 Katja Hänninen vas: Arvoisa rouva puhemies! Itsekin haluan kiittää edustaja Myllykoskea tästä erinomaisesta lakialoitteesta, jossa esitetään, että alle 15 tuhatta litraa kalenteri... — anteeksi, pikkuisen virhe [Sinuhe Wallinheimo: Miljoonaa!] — ...vuoden aikana olutta tuottaville tuotantolaitoksille eli pienpanimoille myönnetään — siis 15 miljoonaa litraa — [Sinuhe Wallinheimo: Hyvä!] tuottamiensa alkoholijuomien etämyyntioikeus väliaikaisesti tämän vuoden loppuun. Toivottavasti tosiaan tästä voitaisiin saada pysyvä lisämallä tähän alkoholilakiin uusi 35 a §.

Mutta itsekin tässä pohdiskelin sitä, että harvoin tässä salissa saa olla tukemassa kansanedustajan lakialoitetta, joka on kerännyt allekirjoituksia yli puolelta edustajista, ja siinä mielessä toki odotin, että myös ministeri olisi ollut paikalla. Sanon tämän hallituspuolueen edustajana ihan suoraan, koska näitä hetkiä tässä salissa aika harvoin pääsemme yhdessä todistamaan. Elikkä lakialoitteita kyllä teemme mielellämme, mutta aika harvoin me saamme niihin yli sataa nimeä, ja tällä kertaa edustaja Myllykoski on ylittänyt itsensä ja saanut sellaisen lakialoitteen aikaiseksi, [Naurua — Sinuhe Wallinheimo: Tällä kertaa!] että yli puoluerajojen näemme allekirjoituksia, niin kuin tässä todettiin — ainoastaan ehkä kristillisdemokraattien edustajien allekirjoituksia emme ole tässä nähneet, en ainakaan itse huomannut, mutta kuitenkin.

Ja tässä tämä johdonmukaisuus ja politiikan oikeudenmukaisuus nousi hyvin esille, elikkä tälläkin hetkellä suomalaiset voivat kyllä tilata ulkomailta alkoholijuomia kotiovelleen, ja silloin ne verotulot todellakaan eivät tule Suomeen, ja toisaalta työllistämme silloin ulkomaisia yrityksiä, työntekijöitä, käytetään ulkomaisia raaka-aineita, toisin kuin suomalaiset pienpanimot, jotka työllistävät suomalaisia ja jotka myös käyttävät aika usein sataprosenttisesti kotimaisia raaka-aineita. Elikkä siinäkin mielessä tässä ollaan isänmaan asialla ja kotimaisen työllisyyden ja yrittäjyyden puolesta puhumassa, kun olemme tukemassa tätä erinomaista edustaja Myllykosken tekemää aloitetta.

Ei minulla tähän ole oikeastaan muuta lisättävää. Oikein hyviä puheenvuoroja. Tässä ei ole kysymys alkoholipolitiikasta vaan siitä, että käytetään maalaisjärkeä ja teemme sellaista lainsäädäntöä, joka on oikeudenmukaista, johdonmukaista ja myös yritysten kannalta tasa-arvoista.

17.39 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Tämä on kannatettava lakialoite, ja olen itsekin tämän allekirjoittanut näin niin kuin koronatoimena. Tämä ei ole tietysti valtavan suuri, mutta oikeansuuntainen ja parantaisi suuresti pienpanimoiden ja ravintoloiden asemaa. Vaikka se onkin hieman eri asia, niin ilmoitan kuitenkin kannattavani useiden muiden edustajien tavoin mainittua ulosmyyntioikeutta, että se sallittaisiin pysyväksi käytännöksi ravintoloille.

Alkoholipolitiikan vapauttaminenhan on Suomessa tosiaankin tuskan ja väännön takana. Voisin väittää puhuvani tässä jonkinlaisesta kokemusasiantuntijuudesta, koska viime

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2020 vp

kaudella tein esityksen vahvojen oluiden sallimisesta kaupoissa ja taisin antaa myös suuressa valiokunnassa ratkaisevan äänen lonkerolain vapauttamisen puolesta.

Ihmettelen, missä on se taho, jonka johdosta näitä yli puolen eduskunnan allekirjoittamia aloitteita ei saada etenemään. Monet ovat täällä puhuneet suomalaisen alkoholipolitiikan ja etämyynnin järjettömyydestä. Suomalaiset viranomaiset toimivat tämän etämyynnin suhteen suorastaan mielivaltaisesti ja lakien rajoja venyttäen. Maalaisjärjellä ajatellen tämän varmaankin pitäisi tarkoittaa, että joku virkakunnassa joko on kyvytön näitä asioita edistämään lainsäätäjän tahdon mukaisesti tai sitten vastustaa niitä aktiivisesti.

Kysynkin: kuka tässä nyt on se kyvytön tai haluton, vai onko kysymys siitä julkisen sektorin tyypillisestä kuviosta, että kyvytön johtaa halutonta? Kun aikanaan suomalaisille myytiin EU:ta ja piti väkisin saada suomalaiset liittymään siihen, niin meille luvattiin halpoja autoja ja vapaata alkoholia. Niitä lupauksia on nyt 25 vuotta odotettu, ja epäilen, että toiset mokomat saadaan odottaa.

17.41 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Minunkin puolestani kiitokset edustaja Myllykoskelle aloitteesta ja itsensä ylittämisestä. Kuten tässä ovat monet kollegat jo todenneet, niin tämä nykytilanne on järjenköyhä. Oli alkoholista mitä tahansa mieltä, niin jokainen ymmärtää, että nykypolitiikka ei oikein palvele suomalaisten etua millään tavalla. Euroopasta voi tilata laillisesti, Suomesta ei. Ja haluan tässä korostaa myös, että edustaja Myllykosken aloite on varsin maltillinen. Sieltä Euroopasta ei voi tilata laillisesti pelkästään oluita, vaan sieltä voi tilata viinejä, sieltä voi tilata myös viinoja — ja täysin laillisesti kotiovelle toimitettuna.

Tänään saimme yritysuutisia, joiden mukaisesti suomalainen alkoholialan yritys oli perustanut nettikaupan Viroon. Onko tämä kestäväkkään kehitystä, että täältä Suomesta ensin rahdataan niitä tuotteita sinne Viroon, minkä jälkeen asiakas voi ne laillisesti tilata kotiovelleen? Ei ole. Ja myös verotuotot valuvat sinne Viron maaperälle sitten, vaikka totta kai olisi perustellumpaa, että me saisimme ne tänne alkoholihaittojen hoitamiseksi.

Katson kyllä, kuten edustaja Heinonen omassa puheenvuorossaan, että eduskunnan on nyt otettava pallo pois sosiaali- ja terveysministeriöltä. Nyt on tehtävä rohkeita päätöksiä. Monen muun puhujan lailla kannatan sitä, että tämä järjestely, mitä nyt ollaan ajamassa, olisi pysyvä, mutta vaikka tämä olisi määräaikainen, esimerkiksi kahdeksi vuodeksi, niin sen avulla saataisiin sitten sitä aitoa tietoa, mitkä ovat ne vaikutukset, mikäli tällainen sallitaan. Väitän, että ne vaikutukset ovat pelkästään positiiviset, mitään negatiivisia vaikutuksia ei tule.

Edustaja Strandkin tuossa muisteli sitä, kun viime kaudella tiukassa äänestyksessä allekirjoittanut esitti edustaja Juha Pylvään tukemana, että tuodaan ne 5,5 prosentin juomat sinne päivittäistavarakauppoihin. Asiantuntijat maalailivat hirvittäviä kauhukuvia, kuinka taivas putoaa ja kansa alkoholisoituu ja järjestyshäiriöt lisääntyvät. Tosiasiassa alkoholin kulutus on jatkanut vähenemistään ja mitään tällaisia negatiivisia haittavaikutuksia, joista meille puhuttiin, ei ole esiintynyt.

Tämä on hyvä aloite. Toivon, että tämä on pohjana myös laajemmalle alkoholipoliittiselle keskustelulle tässä maassa. Meillä todellakin olisi regulaation kanssa paljon tehtävää.

Tällä viikolla huomasin lähiravintolassani, että siellä on aloitettu alkoholijuomien ulosmyynti: alle 5,5 prosentin juomia voidaan myydä asiakkaalle ulos kotiin esimerkiksi ruuan kanssa. Mutta ajatelkaa: on käytössä myös sellainen, että asiakas voi ennen kello 21:tä ostaa ravintolasta niin paljon alkoholia kuin haluaa, ravintola säilyttää sen kylmässä, ja sen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2020 vp

jälkeen asiakas voi olla ravintolassa vaikkapa sinne piikkiin saakka ja tämän jälkeen saa ne ennen kello 21 ostamansa juomat mukaan. Onko todella niin, että yhteiskuntamme perusrakenteet olisivat vaarassa, mikäli sinne voisi mennä kello 21.15 ja ostaa sen ruokaoluen itselleen matkaan? [Puhemies koputtaa]

Kiitos vielä Myllykoskelle, ja toivotaan, että tästä saadaan reipas ja rapsakka ja hyvä ja positiivinen käsittely.

17.44 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Myllykoskelle suuret kiitokset erittäin hienosta lakialoitteesta. Se on todellakin herrasmiehen tekemä, ja se on hyvin kirjoitettu ja siihen on hyvin valmistauduttu. Kiitoksia hänelle ja kaikille niille, jotka tätä aloitetta tukeneet. Minä olen sitä mieltä, että tämä suomalainen alkoholilainsäädäntö — se, että se on pidättyvä — on varmaan ollut viisautta tälle kansakunnalle, mutta pikkuhiljaa meidän tulee kyllä liukua kohti eurooppalaista menettelytapaa.

Eikähän tässä varmaan Alkon monopoliasemaa olla järkyttämässä, kun sitä viiniä taikka olutta voi tilata tuolta ulkomailta vaikka rekkakuormallisen, jos niikseen katsoo, ja kotiovelle tulee, ja samaan aikaan suomalainen pienpanimo ei sitä samaa kotitoimitusta voi tehdä. Elikkä tämä tilanne on ihan hurja, ihan käsittämättömän epäoikeudenmukainen. Äsken, kun katselin tuota paperia edustaja Kivirannan suosiollisella avustuksella, tuli todellakin mieleen väkisin se, että onko tässä myös yritysten syrjinnästä kysymys, kun toisia suositaan, ulkomaisia suositaan, ja kotimaisia syrjitään. Tämähän on melkein pä tasa-arvo kysymys. Onko tässä laittomasta kilpailurajoituksesta kysymys, jota EU sinällään valvoo? Ymmärrän toki tämän monopolin, mutta eihän tällä ole mitään tekemistä sen kanssa, olisiko joku monopoli vaarantumassa, ei tietenkään, vaan kysymys on suomalaisten pienten yrittäjien mahdollisuudesta tehdä työtä tässä maassa suomalaisten hyväksi ja myydä hienoja suomalaisia tuotteita.

Olen törmännyt tähän samaan ongelmaan noilla viinitiloilla. Ilomantsissakin sellainen on, tekee erinomaisen laadukkaita tuotteita. Yrittäjä sanoi minulle kerran, kun häneltä kysyin tästä samasta ongelmasta, mihin edustaja Myllykosken hyvässä aloitteessa myös viitataan. Samantyyppinen ongelma oli siellä viinitilalla, jossa tehtiin marjaviinejä. Minä kysyin tältä yrittäjältä, että mikä teidän yrityksessä on se iso ongelma. Kaveri oli vähän aikaa hiljaa. Sitten hänen kasvoilleen levisi tyytyväinen, vähän semmoinen poikamainen hymy ja hän totesi rauhallisesti, että jos heitä olisi autettu eteenpäin sen verran, minkä he ovat kokeneet jarrutusta viranomaisten taholta tätä yritystä pyörittäessään, he olisivat varmasti Euroopan suurin viinitila tänä päivänä. Se byrokratia, josta hän kertoi muutamia esimerkkejä — en ollut uskoa sitä tarinaa. Ehkä meidän suomalaisten pitäisi jonain päivänä ymmärtää, että tässä maassa on eri aloilla valtava määrä pieniä yrittäjiä, joille pitäisi antaa aito mahdollisuus byrokratian puolesta toimia siinä yrityksessä hallitusti ja hillitysti ja tehdä sitä työtä ja ennen kaikkea työllistää suomalaisia. Ja samallahan se hoitaisi tätä meidän vaihtotasetakin, kun ostettaisiin Suomesta eikä Espanjasta tai Chilestä. Onhan se hullua, että voi tilata viinilastin Chilestä mutta ei siitä kymmenen kilometrin päässä olevasta pienpanimosta, joka tuottaa varmasti hienoa paikallista tuotetta, joka on varmasti terveellisintä, mitä olla voi.

17.47 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Minullekin on erittäin mieluista nousta todistamaan tämän edustaja Myllykosken erinomaisen lakialoitteen puolesta. Olisi ehdottoman järkevää ja yrittäjämysteistä politiikkaa sallia suomalaisten pienpanimoiden etä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2020 vp

myynti suomalaisille kuluttajille koskien enintään viisi ja puoli prosenttia alkoholia sisältäviä alkoholijuomia. Tällä paitsi helpotettaisiin alan ahdinkoa koronavirustilanteessa myös poistettaisiin käsittämätön epäkohta, joka sallii muualla Euroopassa toimivien myyjien etämyynnin suomalaisille kuluttajille muttei suomalaisten myyjien etämyyntiä. Olemme jo pitkään ampuneet itseämme jalkaan tällä lainsäädännöllä, joka haittaa suomalaista yrittäjyyttä ja työllisyyttä sekä hyödyttää ulkomaalaisia toimijoita. Nyt on korkea aika korjata asia.

Kannatan käsittelyssä olevaa lakialoitetta ja olen sen silloin huhtikuussa allekirjoittanut.

17.48 Hilkka Kemppi kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kiitän myös edustaja Myllykoskea tästä pienpanimoita koskevasta lakialoitteesta, jonka olen itse myös allekirjoittanut. Tässä on nähdäkseni kyse pitkälle oikeudenmukaisuudesta: kotimaisten pienpanimoiden toimintaedellytyksistä suhteessa kuluttajan mahdollisuuteen ostaa kansainvälisten yritysten vastaavia tuotteita netin kautta suoraan kotiovelle, niin kuin tänään keskustelussa on käynyt ilmi.

Pidän ongelmallisena sitä, että alkoholilainsäädäntö kohtelee nyt eri tavalla kotimaista toimijaa verrattuna kansainväliseen toimijaan. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että suomalaiset yritykset ovat erilaisessa asemassa kuin ulkomaiset yritykset, koska Suomessa alkoholituotetta ei voida etämyydä mutta ulkomailta sitä voi tilata. Asia on niin kuin edustaja Könttä totesi aivan ensimmäisessä puheenvuorossa: tässä asiassa ei voita arkijärki tällä hetkellä.

Pienpanimot ovat paikallisia työllistäjiä, ja niiden tuotteet ovat hinnalla erottuvia luksustuotteita, eivät halpaa alkoholia, jota ryypätään, kuten on kuultu kerrottavan. Esimerkiksi kotikunnassani Vääksyn panimo sekä Pihamaan viini- ja puutarhatila käyttävät tuotteissaan vahvasti muun muassa lähiseudun viljaa ja näin tukevat meidän alueemme viljaklusteria.

Panimoliiton ja pienpanimoiden mukaan teollisuuden koko ketju ohrapelloilta logistiikan, ravintoloiden ja kaupan kautta kuluttajille asti tarkoittaa työtä noin 25 000 suomalaiselle, ja näin korona-aikana se ei ole pieni määrä se. Viime hallituskaudella helpotettiin tilamyyntiä, eli sen osalta olemme jo edenneet. Nyt kyse on tästä seuraavasta askeleesta.

Toisessa vaakakupissa on Alkon monopoliaseman turvaaminen nähdäkseni. Kovin pienellä hyödyllä, saati tahattomasti ei pidä liian suurta riskiä tässä asiassa ottaa. Tämän riskin suuruuden arviointiin pitäisi saada riippumatonta oikeudellista apua jo lainvalmisteluvaiheessa. Esitys on kuitenkin varsin maltillinen määräaikaisuudessaan, ja täten kannatan tätä lakialoitetta ja sen henkeä.

17.51 Sandra Bergqvist r: Värderade talman! Ett stort tack till ledamot Myllykoski för ett viktigt lagförslag. Det här är ett välkommet initiativ som lyfter fram de utmaningar som små bryggerier har stött på under coronaepidemin. Många små producenter har drabbats då de traditionella försäljningskanalerna försvann i och med coronan. Diskussionen i dag handlar om hur vi kan stärka de här företagarnas verksamhet.

En stor orsak till varför jag valde att skriva under det här lagförslaget var att det är ologiskt att en företagare inte kan sälja sina egna produkter via sina egna nätsidor, bara via utländska nätsidor. Vår lagstiftning för alltså ut pengar och skatteintäkter från finländska produkter till utlandet. Det här är någonting som måste rättas till.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2020 vp

Arvoisa puhemies! Pienpanimokulttuuri on kasvanut merkittävästi Suomessa viime vuosina, ja tästä kehityksestä olen hyvin iloinen. Tämä tarkoittaa, että alkoholikulttuurimme on mennyt eteenpäin. On epäloogista, että suomalaiset tuottajat kärsivät samalla, kun myynti ulkomaisten sivustojen kautta käy ongelmitta. On hyvä, että lakialoite on avannut tämän keskustelun, koska tähän asiaan liittyy monia kysymysmerkkejä. Byrokratia on monimutkainen ja estää yrittäjien toimintaa ja valtion verotuloja. Pienyrittäjien toimintaa tulisi tukea erityisesti vaikeina aikoina mutta myös ihan tavallisessa arjessa. Nyt on aika edistää ja kehittää erilaisia pitkäkestoisia ratkaisuja, jotka tukevat kotimaisia pientuottajia, jotta me jatkossakin voimme nauttia kotimaisista pienyrittäjien tuotteista.

17.53 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Minäkin yhdyn niihin kiitoksiin edustaja Myllykosken suuntaan. Äärimmäisen hyvä lakialoite, ja on hienoa, että tässä on jopa 110 allekirjoittajaa. Tämä on juuri senkaltaista lainsäädäntöä, mitä me tähän hetkeen tarvitsemme. On koronatilanne, yrityksillä menee huonosti, ja näin pienillä toimilla me voisimme auttaa yrityksiä. Tähän tilanteeseen tällainen lakialoite on erittäin hyvä lisä.

Muutama huomio keskusteluun. Ensinnäkin se, että täällä paikalla olevat puolueet — pois lukien KD, Liike Nyt ja pääministeripuolue demarit, joista ei itse asiassa tässä keskustelussa ole ketään paikalla, se on kyllä äärimmäisen noloa — ovat todenneet sen täällä salissa, että etämyynti on sallittua. Ja tämä on itse asiassa tämän keskustelun paras huomio. Nimittäin STM:n virkamiehet ovat perustelleet tätä nimenomaan niin, että meille tulisi syrjivä järjestely, jos suomalainen panimo saisi etämyydyä mutta esimerkiksi saksalainen ei. Tämähän on aivan poikkeuksellisen huonoa arviointia myös sosiaali- ja terveysministeriön suunnasta. Tämä ei siis ole totta, ja tässä salissa kaikki nämä puolueet ovat sanoneet, että etämyynti on sallittua. Siksi toivoisinkin, että viesti täältä lähtisi myös pääministeripuolueen suuntaan, myös ministeri Kiurun suuntaan, että etämyynti on sallittua, minkä jälkeen esimerkiksi tämä lakialoite olisi paljon helpommin käsiteltävissä. Ministeri Kiuru sanoi tänään kyselytunnilla — mitenäs hän sanoikaan — että hallitus on renki ja eduskunta on isäntä. Mielestäni nyt pitäisi ministeri Kiurun kyllä tarkalla korvalla katsoa tätä 110 edustajan allekirjoittamaa lakialoitetta ja nimenomaan toimia niin kuin hän on sanonut. Pitäisi nyt oikeasti ministeriltä kysyä, onko hän sanojensa mittainen ministeri.

17.55 Marko Kilpi kok: Arvoisa rouva puhemies! Minäkin olen yksi niistä allekirjoittajista, jotka tämän erinomaisen aloitteen ovat allekirjoittaneet, ja kannatan lämpimästi edustaja Myllykosken aloitetta.

Kuten tässä nyt on useaan kertaan tullut jo julistettua, ei se ole oikeudenmukaista eikä missään nimessä tasavertaistakaan, että ulkomailta voidaan kuormalavoittain tilata alkoholituotteita mutta täältä kotimaasta ei tölkkiäkään. Mutta jälleen kerran me olemme siinä tilanteessa tässä meidän yhteiskunnassamme, että niillä periaatteilla, millä tavalla näitten asioitten pitää mennä ja minkä varassa nämä asiat toimivat, ei ole mitään väliä. Tasavertaisuusperiaate, oikeudenmukaisuusperiaate — ne ovat ihan niitä perusasioita, joihinkä tämän meidän oikeusvaltiomme, hyvinvointivaltiomme ajattelu ja toiminta perustuvat, ja yhtäkkiä on tämmöisiä kummallisia poikkeamia, että niillä ei ole niin väliä. En ymmärrä tämmöistä touhua.

Olen seurannut hyvin läheltä panimoalan yrityksiä, muutamiakin, ja vaikuttunut syvästi siitä innovatiivisuudesta ja yritteliäisyydestä, mitä niissä yrityksissä olen nähnyt ja mitä siellä esiintyy. Olen vahvasti sitä mieltä, että niissä olisi kyllä paljon, mistä ottaa oppia yri-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2020 vp

tystoimintaan noin yleisestikin, sen verran vauhdikasta ja hienoa touhua se on. Pitää muistaa, että näitä pienpanimoyrityksiä on tässä maassa yli sata. Se on yhtä aikaa paljon ja se on vähän. Se ei kyllä uhkaa Alkon monopolia, mutta se työllistää ja se tuo verorahoja. Ja jälleen kerran tässä voidaan todeta, että siinä on kerrannaisvaikutuksiakin, kun nämä näin korona-aikaan voisivat tätä yritystoimintaa täysimääräisesti harrastaa ja harjoittaa. Silloin kaikki siitä hyötyisivät. Eihän tässä mitään muuta tehdä kuin suojellaan puusilmäisesti Alkon monopoliasemaa yrittäjien kustannuksella ja selkänahasta.

Mutta se, mitä tässä olen myöskin niin lainsäätäjänä kuin lainvartijanakin ihmetellyt kovasti, on juuri se, että alkoholilain mukaan ei ole kiellettyä etämyydä alkoholia ja sitten sitä ei saada tehdä. Mihinkähän periaatteeseen tämä oikein niin kuin istuu? Jälleen kerran yksi periaate, mikä ei toteudu tässä asiassa. Minä pidän sitä kyllä hyvin erikoisena ja todisteena siitä, että alkoholilaki on niin epämääräinen, että se joutaa kyllä kokonaisvaltaiseen remonttiin mahdollisimman pian. [Puhemies koputtaa] Emme me voi tällaisia lakeja noudata. Mikä ei ole kiellettyä, on sallittua. [Puhemies koputtaa] — Kiitos.

17.58 Heikki Autto kok: Arvoisa rouva puhemies! Jos tähän alkuun sanon, että jo muinaiset roomalaiset aikoinaan, niin sitten osa kavahtaa, että tulee pitkä puhe. En nyt roomalaisiin mene, mutta totean kuitenkin, että kun puhutaan esimerkiksi oluen panemisesta, niin ollaan aivan perustavaa laatua olevien asioiden äärellä. Itse asiassa oluen panemistahan on harrastettu jo paljon ennen roomalaisten aikaa, jo tuhansia vuosia ennen roomalaisten aikaa, ja jotkut kulttuuriantropologit ovat sitä mieltä, että itse asiassa tällaisen sivilisaation muodostumisen perustana on ollut se, että kun on pitänyt tehdä työnjakoa niin, että saadaan riittävästi viljaa, jotta tämä oluenkin paneminen onnistuu, niin on alettu pysyviä yhdyskuntia rakentaa. No, sitä emme voi tietenkään varmaksi tietää.

Mutta edustaja Myllykoskea haluan kiittää siitä, että hän on suomalaisia yrittäjiä tässä lakialoitteellaan tukemassa ja pienpanimotoimintaa viemässä eteenpäin. Tämä pienpanimotoiminta ja yrittäjyyskulttuuri, joka Suomessa on viime vuosina voimistunut, on ilman muuta arvokas lisä niin suomalaiseen ruokakulttuuriin kuin tapakulttuuriin kuin sitten vaikkapa osa Suomen kasvavaa kansainvälistä matkailua. Aina kansainvälinen matkailija kysyy, voisiko hän saada yhden paikallisen oluen, ja tässä mielessä nyt, kun elämme tilanteessa, jossa matkailijoita ei Suomeen pääse, niin olisi aivan välttämätöntä, että tässä tilanteessa kuitenkin tukisimme näitä alan yrittäjiä, tukisimme sitä hyvää kehittämistyötä, jota on tehty, sillä, että tämän lakialoitteen mukainen myynti tulisi mahdolliseksi niin, että tämän vaikean ajan yli selvitään.

Arvoisa puhemies! Olen kyllä sitä mieltä, että ilman muutahan tämä asia olisi pitänyt olla Suomessa kunnossa jo aikoja sitten, mutta hyvä, että nyt edustaja Myllykosken hyvällä aloitteella tähän tulee tällaista arkijärkeä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Arvoisat edustajat! Tätä keskustelua varten varattu tunti alkaa olla nyt käytetty, mutta edustajia, jotka ovat varanneet tähän puheenvuoron, on jäljellä enää kolme. Jos ne ovat kolmen minuutin puheenvuoroja ja jos ei muita puheenvuoroja enää listalle tule, niin käydään tämä keskustelu loppuun. Eli jatkoaika ennen valomerkkiä. [Naurua]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2020 vp

18.01 **Mats Löfström r:** Arvoisa herra puhemies! Kiitos siitä. — Aivan ensin minä haluan kiittää edustaja Jari Myllykoskea. Tämä on tärkeä asia kaikille pienpanimoille ympäri Suomea.

Koronavirusepidemia ja sen hidastamiseksi asetetut rajoitustoimet ovat heikentäneet nopeasti ja oleellisesti suomalaisten pienpanimoiden toimintaedellytyksiä. Suomessa toimii yli 100 pienpanimoa, joista iso osa on aloittanut toimintansa vasta viime vuosina. Usean pienpanimon kulurakenne on vielä verrattain raskas, ja moni on erityisen haavoittuvainen koronavirusepidemiasta seuranneen myynnin loppumisen takia.

Ärade herr talman! Jag har själv undertecknat den här viktiga lagmotionen som ledamot Jari Myllykoski har tagit initiativ till. Tack för det. Lagmotionen skulle stöda de över 100 småbryggerier som finns i Finland och som nu har haft det oerhört tufft den senaste tiden på grund av coronapandemin. De senaste åren har småbryggerier startats på många orter runt om i Finland, och de har en sysselsättande effekt på lokalsamhället och stärker det lokala samhället. På Åland har vi två småbryggerier, och det har verkligen berikat Åland som samhälle i jämförelse med den tiden då vi inte hade ett enda eget åländskt bryggeri.

De här nya småbryggerierna har infört många nya ölsorter och smaker till finländska konsumenter som passar mycket bra med nordisk mat och nordiska smaker. Jag själv är förtjust i beska öl och på det området har det skett en enorm utveckling av sortimentet som gör att det nu finns väldigt många inhemska alternativ till skillnad från de importöl man tidigare har fått förlita sig på.

Ärade talman! Det är viktigt att de små finländska bryggerierna har samma möjlighet konkurrera med de öl som importeras från utlandet eller de inhemska öl som först måste tas till utlandet för att importeras till Finland med distansförsäljning. Det här är inte logiskt och nu är det inte jämförbart, och det här behöver vi rätta till. Tack igen till ledamot Myllykoski för det här viktiga initiativet.

18.03 **Joakim Strand r:** Värderade talman, arvoisa puhemies! Lämmin kiitos jatkoajasta, vedän oikein lyhyesti vain yhteen.

Tässä sanoi hyvin mielestäni edustaja Kivisaari, aloitti sillä, että kyse ei ole alkoholipolitiikasta vaan oikeudenmukaisuudesta ja järjellä ja siitä, että pidämme myös veroeurot ja työn Suomessa.

Här handlar det inte i första hand om alkoholpolitik utan det handlar om rättvisa, om att stärka den regionala, lokala ekonomin och verksamhetsförutsättningarna och sysselsättningen för våra bolag.

Tässä myös tuli hyvin esiin — olisiko ollut edustaja Lehto, joka kysyi — että missä ovat ne voimat, jotka eivät kunnioita yli sadan kansanedustajan tekemiä aloitteita täysimääräisesti, ja tästä päästään hyvin siihen seuraavaan aiheeseen tänä iltana. Siinä onneksi edistystä ilmeisesti on tapahtumassa, mutta kyllä tämä on minun mielestäni aika iso asia, että kerta toisensa jälkeen on käynyt niin, että yli sadan allekirjoittajan aloitteet eivät saa sen tyypistä käsittelyä virkamiespuolella ja ministeriöissä kuin ansaitsisivat. Sen takia me olemme tällä ja meidän on tänne valittu, että me myös teemme tämän tyypisiä aloitteita.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2020 vp

Principiellt ser jag ett stort problem i att många motioner som har en majoritet av ledamöterna bakom sig inte behandlas inom ministerierna, i tjänstemannaberedningen med den typ av allvar som de skulle förtjäna i en demokrati. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Vielä aloitteen ensimmäinen allekirjoittaja, edustaja Myllykoski.

18.05 Jari Myllykoski vas: Arvon puhemies! On ilo käsitellä sellaista aloitetta, jonka allekirjoittajana on myös puhemiehistön edustus, ja se antoi uskoa jo siinä vaiheessa, että nyt meillä on voimat takana. Haluan kiittää niitä edustajia, jotka kyllä tietävät tehneensä töitä, niin että tähän saatiin se 110 nimeä. En minä tätä yksin olisi saanut, ja totta kai täällä taustalla on se Pienpanimoliiton kirjoitus, jonka pohjalta tätä aloitetta on tehty. Tässähän voisi vaikka sokeutua näistä kiitoksista, mutta koetetaan pitää sen verran matalaa rajaa, että onneksi edustaja Hänninen osasi tuoda sen oikeaan kontekstiin, että olen ylittänyt itseni. Jääkää tänne saliin seuraamaan, niin ylitän seuraavankin kerran itseni mutta toisessa aiheessa ja niitten kollegoiden kanssa, jotka mahdollistivat sen seuraavan lakialoitteen käsittelyn.

Mutta jo nyt tässä vaiheessa sanon, koska tämä jäi niin paljon sapettamaan, että laitetaan seuraava vaihde silmään. Lupaen ruveta valmistelemaan lakialoitetta etämyynnin sallimiseksi Suomessa, ja tulen pyytämään siihen jokaisesta puolueesta kansanedustajaa mukaan yhdessä tekemään tätä. Näytämme sinne sosiaali- ja terveysministeriölle, että me teemme oikeudenmukaista politiikkaa, joka mahdollistaa suomalaisten yrittäjien vaivattomamman markkinoille pääsyn, mahdollistaen etämyynnin Suomessa suomalaisille, eikä niin, että meidän tarvitsee kierrättää. Se nyt ei ainakaan ole ilmaston kannalta mitenkään järkevää. Tämä on lupaus, jonka tulen tekemään. Aloitetaan ensi viikolla valmisteluja, niin että saa näyttää halukkuutensa lähteä siihen jengiin mukaan, joka näyttää ministeriölle, mistä se kana, niin sanotusti.

Kiitos teille kaikille!

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.